LAISVĖ—LIBERTY
Vienintelis lietuvių kalboje dienraštis Rytinėse Valstijose
Dalis Queens apskrityje (N. Y. $11.00
Kanadoje 11.00
Kitur užsienyje 15.00
Metam prenumerata:
Jungtinėse Valstijose 10.00
Pavienio egzempl. kaina 5 centai

LAISVĖ
THE LITHUANIAN DAILY

LAISVĖ—LIBERTY
The Only Lithuanian daily in Eastern States
110-12 Atlantic Avenue
Richmond Hill 19, N. Y.
Telephone VIrginia 9-1827
PRICE 5c A COPY

No. 160 ★★★★ Richmond Hill 19, N. Y., šeštadienis, rugp. (Aug.) 17, 1957 ★★★★ METAI 47-ti

KRISLAI

"Už Ispanijos laisvę." Minimi ir amerikiečiai. Knygos Lenkijoje. Kas populiariausias?

Rašo **R. Mizara**

Pasiekė mus Lietuvoje išleista knyga **"Už Ispanijos laisvę"**, Tai įdomus ir labai svarbus veikalas, kuriame telpa 18-kos Ispanijos kare dalyvavusių kovūnų atsiminimai.

Knyga turi daugiau kaip 500 puslapių; dailiai išleista; iliustruota. Ją paruošė: K. Preikšas, J. Bulavas, A. Bulota ir P. Ulevičius.

Pratarmėje K. Preikšas, apibendrindamas lietuvių dalyvavimą Ispanijos kare, sumini daugelio jų pavardes. Į tą skaičių įeina ir amerikiečiai lietuviai, kariavę prieš fašizmą, gynę Ispanijos respubliką, bet ne visi.

Suminėti ir tie, kurie padėjo savo gyvybes karo fronte.

—:—

Man rodosi, šis kolektyvinis veikalas būtų buvęs dar svaresnis, jei, sakysime, knygos gale būtų sudėtos neilgos biografijos tų, kurie mušdami žmonijos priešą, mirė.

Tiesa, biografijų parašymas, — medžiagos joms surinkimas, — didelis, painus darbas, atsižiūrint į tai, kad knyga buvo ruošta Lietuvoje, o žuvusieji kovūnai buvo kilę iš plataus pasaulio: Lietuvos, JAV, Kanados, Argentinos, Brazilijos. Bet man rodosi, prie didesnių pastangų buvo galima biografinę medžagą surinkti.

—:—

Skaitydamas "Už Ispanijos laisvę", galvoju apie tai, kodėl mes, amerikiečiai lietuviai, buvome tiek apsileidę, kad negalėjome ką nors parašaus (žinoma, mažesnių mastu) čia padaryti? Kodėl pas mus nebuvo išleista jokia brošiūra apie tuos amerikiečius ir kanadiečius, kurie kovojo Ispanijoje, kurie ten žuvo nuo fašistinės kulkos?

Medžiaginio ištekliaus mes tuomet turėjome; turėjome ir žmonių, kurie tai galėjo atlikti: J. Sakalas (jau miręs), J. Nedvaras, A. Litvinas ir visa eilė kitų.

—:—

Lenkijos ambasada Washingtone kai kada išleidžia spaudai žinių biuletmėlius, informuojant amerikiečius apie tai, kas kuriama, kas dirbama Lenkijos žmonių labui.

Pav. "Press Release" iš rugpiūčio 9 d. byloja apie Lenkijoje leidžiamas knygas.

Praėjusiais metais toje šalyje buvo išleisti-atspausdinti 24 amerikiečių rašytojų veikalai lenkų kalba. Sudėjus tų visų autorių knygų tiražą į daiktą, susidarc 656,000 egzemplioriių!

—:—

Tačiau amerikiniai vertimai į lenkų kalbą tebestovi tik penktoje vietoje: Pirmą vietą užima tarybinė literatūra, paskui seka anglų, francūzų ir vokiečių.

Ar atspėsite, kokis užsienines rašytojas šiandien Lenkijoje yra populiariausias?

Jack Londonas! Taip, amerikietis Jack Londonas, miręs prieš daugiau kaip 40 metų, tebėra labai populiarus ne tik Lenkijos Liaudies Respublikoje, o ir tarybinėse respublikose.

—:—

Sudėjus į krūvą visas knygas, — užsieninių autorių ir pačių lenkų — 1956 metais Lenkijoje išleistas, susidarc 1019 pavadinimų. Visu tų knygų bendras tiražas siekia 20,200,000 egzemplioriių.

Didžiulis apšvietos darbas liaudies Lenkijoje atliekamas!

Administracija nepatenkinta

Butas nubalsavo mažint užsieniui skiriamą pagalbą

Washingtonas. — Atstovų butas turėjo pasirinkti — nubalsuoti visą didžiulę sumą, kurios Eisenhowerio administracija reikalavo užsienio pagalbai, arba paklausyti savo apropriacijų komiteto, kuris rekomendavo tą sumą žymiai nukirsti.

Atstovų butas pasirinko antrą kelią — jis 252 balsais prieš 130 nubalsavo sumažinti skiriamą sumą ant 809 milijonų dolerių. Tokiu būdu nubalsuota, kad Amerika gali per 1958 biudžetinius metus išleisti užsienio pagalbai $3,191,810,000. Didžiausia dalis tos pagalbos sudedama į ginklų teikimą Amerikos sąjungininkams, bazių statybą ir t. t.

Tarp tų 252 Atstovų buto narių, kurie balsavo už biudžeto nukirtimą, radosi 144 demokratai ir 108 republikonai. Prieš, tai yra, paremiant Eisenhowerio administraciją, balsavo 70 demokratų ir 60 republikonų.

Baltasis namas kongresiniu nutarimu labai nepatenkintas. Eisenhowerio administracija išleido oficiališką pareiškimą, kuriame sako, kad Atstovų buto nutarimas kenkia Amerikos santykaus su savo sąjungininkais. Ypatingai, sako Eisenhowerio administracija, bloga, kad sumažinamas biudžetas karinei pagalbai kitiems kraštams.

Trys vaikučiai drebėjo, bet tas nesulaikė rasistinių chuliganų

Levittown, Pa. — Kai negras technikas Myers ir jo šeima nupirko namą Levittowne, jis žinojo, kad turės kai kurių keblumų — iki šiol šis naujai pastatytas miestelis neturėjo negrų gyventojų. Jis žinojo, kad rasistiniai elementai bruzdės, gal protestuos. Bet jis netikėjo, kad rasistai bus tokie žvėriški.

Rasistiniai chuliganai susirinko prie Myerso namo tuojau po to, kai jis atsikraustė. Jie pradėjo svaidyti akmenis ir išdaužė visus langus, visai nepaisydami, kad vaikučiai, 4, 3 ir 1 metų, verkė iš baimės drebėdami.

Keli kaimynai atsiprašė Myerso. Jie sakė, kad chuliganai atvyko iš toliau. Policija užblokavo gatvę, kad neprileisti pašaliečių. Bet tų, kurie mėtė akmenis, ji nesuiminėjo. . .

Myers pareiškė, kad jis nepabijos ir nepabėgs. Jis kovos už teisę auginti savo vaikučius kur tik nori, o chuliganai turės su laiku apsiraminti.

Darbo unijų kovos lauke

Chicago. — Aliejaus, chemijos ir atominės energijos darbininkų unijos suvažiavime kalbą pasakė AFL-CIO legislatyvis direktorius Biemiller. Jis sakė, kad unijos neveikia pakankamai energingai politiniame lauke. Kongreso nariai negirdi pakankamai dažnai, sakė jis, koks yra unijų nusistatymas.

Sirija pašalino jos svyruojantį armijos vadovą

Damaskas. — Sirijos valdžia pašalino iš armijos generalinio štabo viršininko pareigų gen. Nizamediną. Sakoma, kad jis yra politiniai svyruojantis, nepritariąs Sirijos valdžios neitralumo kursui ir palinkęs pataikauti Vakarams. Jo pašalinimas sustiprina pulkininką Seraj, armijos žvalgybos skyriaus viršininką, kuris paskutiniu laiku lošia vis svarbesnę rolę. Seraj yra kairiečiams palankus.

Sirijos spauda sako, kad Sirija dar tvirčiau atsistojo į neitralumo poziciją.

Washingtonas. — Makartistinis kongresmanas Hoffmanas (Michigano republikonas) sakė Atstovų bute, kad jeigu tokie sukčiai kaip Hoffa kenksmingi Amerikai, dar labiau kenksmingas yra Walter Reuther. Reutheris, kaip žinia, yra auto-darbininkų unijos vadas, AFL-CIO vice-prezidentas, liberalinių nusistatymų žmogus ir kai kurių laikomas socialdemokratu.

Užrašykite Laisvę savo draugui

Jie bijo karo. . .

Penki grabai viename kape

Blackpool, Anglija. —Vyras ir žmona nužudė savo tris vaikučius, ir paskui patyš nusižudė. Jie paliko raštelį, kuriame aiškina, kad jie bijo, jog gali ateiti atominis karas, kuris sunaikintų visą žmoniją, ypatingai vaikučius.

Trys vaikučiai buvo rasti lovoje negyvi. Nuodingų gazų vambzdis bute buvo atdaras. Tėvai, Andrew ir Elsie Marshall, paskui rasti paskendę jūroje. Jie kartu susirišo ir šoko vandenin. Raštelyje, kurį jie paliko, jie tarp kitko sako:

"Mes negalėjome pakesti, kad mūsų brangieji vaikai žutų atominiame kare..."

Penki grabai tapo palaidoti viename kape.

Tunisas. — Tunisijos valdžia nutarė ištraukti iš apyvartos francūziškus frankus ir pradėti leisti savo pinigus.

Jis apkaltintas

Dio nemokėjo įeigos taksų

New York — Federalinė prisaikdintų teisėjų taryba—džiūrė apkaltino raketierių Johnny Dio taksų nemokėjime valdžiai. Jis kaltinamas, kad jis per trejus metus turėjo $63,333 įeigų, bet raportavo tik mažą dalį ir tik už tą mažą mokėjo taksus. Taip, pavyzdžiui, jis teigė, kad 1950 metais uždirbo tik $8,333, nors faktinai jis uždirbo $21,376.

Jeigu būtų nuteistas už tuos nusikaltimus, Dio gali gauti 20 metų kalėjimo.

Senatiname tyrinėjime iškelta, kad Dio yra vienas žymiausių raketierių šioje šalyje. Jis laikomas ir atsakomingu už pasikėsinimą prieš žurnalistą Rieselį. Rieselis buvo užpultas, jam įpilta į akis acto, ir jis prarado regėjimą.

Bet iš visų kaltinimų taksų nemokėjimas lengviausiai įrodomas ir, atrodo, jis po tuo kaltinimu bus patupdytas kalėjiman.

Kruppui leidžiama atvykt į JAV, nors jis buvo karo kriminalistu

Washingtonas. — Pagal Amerikos įstatymus, žmogus, kuris yra arba buvo nuteistas kaip karo kriminalistas, neturi teisės atvykti šion šalin. Bet dabar Valstybės departmentas padarė specialią išimtį Al. Kruppui, žymiausiam Vakarų Vokietijos plieno, geležies ir ginklų magnatui.

Kuomet Vokietija tapo nugalėta, amerikiečiai suėmė Kruppą ir jį nuteisė 12 metų kalėjimo kaip karo kriminalistą. Bylos eigoje tapo įrodyta, kad Kruppas ne tik prisidėjo prie nacinės Vokietijos karinių pastangų, bet taipgi padėjo naciams grobti kitų kraštų turtus ir begailestingai išnaudoti Vokietijos industrijoje užsienio darbininkus-vergus ir belaisvius.

Bet Kruppas išėjo iš kalėjimo tik po šešerių metų, jo turtas, anksčiau konfiskuotas, jam buvo sugrąžintas, ir jis dabar vėl Kruppo industrinės imperijos karalius, o viloje prie Esseno nuolat lankosi aukšti amerikiečių karininkai ir diplomatai bei industrialistai ir t. t.

Tad, kuomet Kruppas keli mėnesiai atgal paskelbė, kad jis nori vykti Amerikon, bet nežino, ar gaus leidimą, kadangi jis buvęs karo kriminalistas, Kruppas tuojau buvo informuotas, kad leidimas bus duotas. Jis atvažiuos Amerikon dar šią vasarą.

Kruppas įstojo nacių partijon dar 1938 metais. Karo metu jis skraidinėjo po nacių okupuotą Europą ir kartu su hitleriniais generolais inspektavo okupuotų šalių fabrikus.

Atvykęs šion šalin Kruppas bus priimtas kaip pusiau oficialus svečias.

Francūzija bando įtikinti kitas šalis, kad ji turi teises Alžyre

Paryžius. — Rugsėjo 17 dieną New Yorke susirenka Jungtinių Tautų Generalinė asamblėja. Ji svarstys Alžyro klausimą ir prie to jau rengiasi Francūzijos valdžia iš vienos pusės ir Alžyro nacionalistai — iš kitos.

Francūzai bando paveikti Vakarų ir kai kuriuos Azijos ir Afrikos kraštus, kad jie remtų Francūzijos teises Alžyre. Tuo reikalu Francūzijos ekonominės tarybos galva Roche dabar lankosi Argentinoje, užsienio reikalų ministras Pineau rengiasi vykti Brazilijon, senato pirmininkas Monerville vyks Peruvijon ir užsienio reikalų vice-ministras Faure vyks Indonezijon, Pakistanan, Indijon ir Ceilonan.

Sakoma, kad Faure turi sunkiausią užduotį, nes tie Azijos kraštai pilnai simpatizuoja Alžyro nacionalistams.

Alžyro nacionalistų atstovai, nors jiems tas sunkiau, irgi keliauja po pasaulį. Taip, antai, keli nacionalistų vadai dabar lankosi Skandinavijos kraštuose, kur jie bando įtikinti socialdemokratus labiau remti Alžyro nepriklausomybę. Nacionalistų vadas Abbas dabar lankosi Urugvajuje ir aplankys kitus Pietų Amerikos kraštus.

Jis taipgi planuoja apsilankyti Tarybų Sąjungoje.

Britai keblioje padėtyje...

Guianos gyventojai džiūgiai pasveikino laimėtoją C. Jaganą

Georgetown. —Britų Guianos sostinės gyventojai iškilmingai sutiko Progresyvės liaudies partijos vadą Jaganą, kuris, kaip manoma, taps premjeru. Jaganas iš priemiesčio atvyko miesto centran, kur jo sutikimui buvo surengta procesija. Po to įvyko masinis mitingas.

Britai, sakoma, randasi keblioje padėtyje. Iš 14 išrinktų legislatūros narių Jagano partija turi absoliutę daugumą. Pati britų administracija dar paskiria 11 narių. Jie galėtų paskirti kitų partijų žmones, taip, kad pažangiečiai neturėtų daugumos. Bet tada Guianos gyveitojai turėtų puikų pavyzdį, kaip britų kolonialė administracija elgiasi nedemokratiškai. Jie taipgi galėtų paskirti proporciniai kiek laimėjo rinkimuose Jagano šalininkų ir leisti jam sudaryti kabinėtą, kaip tai leido 1953 metais.

Bet tada britai po pusmečio Jaganą pašalino ir net įkalino, teigdami, kad jis bandąs įvesti komunizmą Guianoje. Manoma, kad šiuo kartu britai jį vėl įgaliuos tapti premjeru, bet įspės jį, kad jis nesiimtų pravesti perdaug radikališkų reformų.

Britų generalinis gubernatorius Sir Patrick Renison sako, kad jis "smarkiai galvoja ir bando ką nors sugalvoti. . ."

Britų jet-orlaiviai bombardavo dar vieną vietovę Omano srityje

Nizwa. — Britai paskelbė, kad jie ištraukia savo jėgas iš Nizwos ir Izzo ir ten pasiliks tiktai jiems tarnaujančio sultono kariai. Bet jie, britai, pasilikš netoliese. . .

Nizwa ir Izz, tai dvi tvirtovės, kuriose buvo įsigalėję imamo vadovaujami nacionalistiniai Omano ir Muskato sukilėliai.

Britai anksčiau buvo paskelbę, kad jie jau kontroliuoja visą Omaną-Muskatą, bet dabar skelbia, kad jų reaktyviniai (jet) orlaiviai bombardavo Saitą, kaimą, kuriame, sako britai, dabar laikosi imamas ir jo štabas.

Bet taipgi galimas dalykas, sako britai, kad imamas jau ne Saite, o kur nors kalnuose.

Kovoms kalnuose, sako britų generolas Robertson, dabar labai kliudo dideli karščiai. Omane dabar karštis kartais siekia 130 laipsnių. Senose arabų kronikose apie Omaną sakoma: "Ir taip karšta buvo Omane, kad kariūnų kardai tirpo jų mankštyse, o gazelės krito dykumoje ir ten pat buvo saulės spindulių iškeptos..."

Sovietų ir danų bendra komisija apie katastrofą

Kopenhaga. — Sudaryta bendra Tarybų Sąjungos ir Danijos aviacinė komisija, kuri tyrinėja katastrofą su tarybiniu orlaiviu. Kaip žinia, keleivinis tarybinis orlaivis, skridęs iš Maskvos ir Rygos Kopenhagon, užkliuvo už elektros stoties aukšto kamino ir nukrito į uosto vandenis. Penki įgulos nariai ir 18 keleivių žuvo vietoje. Keleivių daugumą sudarė tarybiniai piliečiai, bet buvo ir keli vokiečiai, du britai, kurie grįžo iš jaunimo festivalo, ir kiti.

Bendroji komisija dar nepadarė oficialaus pareiškimo, spaudai jau pranešta, kad atrodo, jog tai buvo lakūno klaida. Jis skrido migloje tik 200 pėdų aukštumoje, tuo tarpu, kai privalėjo skraidyti 900 pėdų aukštyje.

Ryšium su katastrofa Danijos premjeras ir užsienio reikalų ministras Hansenas pasiuntė užuojautos telegramą TSRS užsienio reikalų ministrui Gromyko. Kopenhagoj daugelyje vietų vėliavos kaipo liūdėsio ženklas nuleistos į pusstiebį.

VĖLIAUSIOS ŽINIOS

Albany. — Farmerių unija, kuri turi New Yorko valstijoje 6,000 narių pieno farmerių tarpe, atšaukė streiką. Vienos dienos streikas, sako unija, atsiekė savo tikslą, nes atkreipė žmonių dėmesį į pienininkų-farmerių sunkią padėtį.

LAISVĖ

LITHUANIAN DAILY, PUBLISHED BY

The Laisve, Inc.

Established April 5, 1911

Every day except Sundays, Mondays and Holidays

110-12 ATLANTIC AVENUE, RICHMOND HILL 19, N. Y.

President CLEMENT BREADY; Secr.-Treasurer, WILLIAM CHAPELS
Editor, ROY MIZARA

SUBSCRIPTION RATES

United States, per year $10.00	Canada and Brazil, per year $11.00
United States, per 6 months $6.00	Canada and Brazil, 6 months $6.50
Queens Co. ..... $11.00 per year	Foreign countries, per year $15.00
Queens Co. ..... $6.50 per six mos.	Foreign countries, 6 months $8.00

Entered as second class matter at the Post Office of Jamaica, N. Y. under the Act of March 3, 1879

KĄ BRITAI DARYS?

KĄ DABAR Britanijos valdovai darys Britų Guianoje? Seimelio rinkimai, įvykę toje teritorijoje, parodė, kad Liaudies Progresyvė Partija laimėjo absoliutę balsų daugumą: 9 deputatus iš 14.

Taigi, atrodo, jog tos partijos vadovui, kuriuo yra Cheddi B. Jagan, teks sudaryti valdžią. Jeigu Jagan bus premjeras, tai jis žiūrės, kad tos srities liaudis turėtų juo daugiau laisvės ir autonomijos. Ar britai su tuo sutiks?

1955 metais juk tas pats Jaganas buvo Britų Guianos premjeras, bet kas atsitiko? Atsitiko tai, kad britai imperialistai paskelbė jį komunistu ir militarine jėga nuvertė jo valdžią, išvaikė ir seimą, kuris buvo tą valdžią pastatęs.

Ar šiemet pasikartos ta pati istorija? Daugelis žmonių mano, kad britai šiemet nekartos to, ką atliko 1955 metais. Daugelis mano, kad britų gubernatorius į seimelį pastatys daugiau savo atstovų (nauja konstitucija tai leidžia daryti), na, ir "legaliais būdais" neprileis Jaganui pravesti LPP programą gyveniman.

Jėgos prieš LPP britai, sakoma, nenaudos dėl to, kad tuo jie labai supykdytų Indijos Nehru ir naujos valstybės Afrikoje, — Ghana, — premjerą Nkrumah. Mat, abudu šitiedu vyrai yra geri Jagano bičiuliai ir palaiko jo politiką.

Kas yra Jaganas: komunistas ar tik jų sankeleivis? Komercinė Amerikos spauda jį krikštija visaip. Vienas aišku: Jaganas yra pažangus darbo žmonių vadovas, stojąs už tautinę laisvę, priešingas imperializmui. Jo siekimai: padėti žiauriai išnaudojamiems ir tamsybėje laikomiems Britų Guianos žmonėms greičiau pagerinti savo būvį ir greičiau pakilti kultūriniame lygyje.

—:—

BRITŲ GUIANOS žmonių pasisakymas balsavimuose, kurie buvo pravesti tik neseniai, dar kartą parodo, kad jėga visuomet žmonių nenuslopinsi. Britai, išvaikę guianiečių seimą ir nuvertę jų valdžią, manė, jog tuo būdu žmonės kitą kartą nebalsuos už kairiuosius. Tačiau gyvenimas rodo ką kitą: jie ir vėl išbalsavo tokį pat seimą.

Anti-komunistinė propaganda, kurios britai kapitalistai nesigailėjo Britų Guianoje, pasirodo, neįtikino tos teritorijos žmonių; jie ją atmetė. Tai parodė balsavimai.

Neseniai įvyko provinciniai rinkimai Javoje, pačioje didžiausioje, centralinės Indonezijos saloje. Komunistai ir ten buvo laimėtojais. Dėl to Amerikos reakcininkai didžiausią kaltę primeta prie Indonezijos respublikos prezidento Sukarno durų. Girdi, jis per daug komunistams pataikauja, su jais bendradarbiauja, todėl Javoje ir laimėjo komunistai.

Visokių niekų, visokių kaltinimų reakcininkai primala prieš kovojančius už savo teises žmones!

DIRIGENTAS N. MARTINONIS

ŠIŲ METŲ LIEPOS 19 DIENĄ Kaune mirė vienas seniausių Lietuvoje chorų dirigentas Nikodemas Martinonis. Prieš savo mirtį ilgai ir sunkiai jis sirgo.

Nikodemas Martinonis gimė 1887 metų birželio mėn. 1 d. Rokiškio apskrities smulkaus valstiečio šeimoje. Velionio draugai, paaukotame mirusiajam nekrologe, kuris tilpo Lietuvos spaudoje, šitaip pasisako apie jį:

"1915 m. Martinoniui pavyksta įstoti į Maskvos Konservatoriją. Besimokydamas Maskvoje, kartu dirba įvairiose vidurinėse mokyklose, veda lietuvių, latvių bei lenkų chorus.

1925 m. grįžęs į Lietuvą, Martinonis daug darbuojasi chorvedybos srityje.

"1926 m. Martinonis kviečiamas dirbti į Kauno muzikos mokyklą (vėliau Konservatoriją), kurioje per eilę metų paruošė daug muzikos specialistų.

"Nuo 1944 m. iki 1946 m. jis ėjo Kauno Konservatorijos direktoriaus pavaduotojo, o vėliau Muzikos mokyklos direktoriaus pareigas.

"N. Martinonis suharmonizavo daugiau kaip 100 liaudies dainų. Be to, sukūrė nemaža solo ir chorui dainų. Paskutiniu laiku sukomponavo 25 tarybines dainas vaikams, o taip pat 10 tarybinių dainų vyrų chorui.

"Paskutiniu laiku Martinonis dėstė J. Gruodžio v. muzikos mokykloje dirigavimą ir chorvedybą. Už nuopelnus keliant Tarybų Lietuvos muzikinę kultūrą jis yra apdovanotas medaliu 'Už šaunų darbą Didžiajame Tėvynės kare 1941—45 metais', taip pat Lietuvos Aukščiausios Tarybos prezidiumo ir Jubiliejinės Dainų šventės organizacinio komiteto Garbės raštais.

"Nikodemo Martinonio šviesus atminimas ilgai liks mokinių ir draugų širdyse".

Klaidos pataisymas

VAKAR DIENOS Laisvėje tilpusiame editoriale įsiskverbė nemaloni klaida. Ten buvo pasakyta, jog "Kinijos Profesinės Sąjungos" kvietė amerikiečių jaunimą atvykti į Kiniją viešnagėn, o turėjo būti pasakyta: **amerikiečius kvietė Kinijos Komunistinio Jaunimo Federacija.**

KAS KĄ RAŠO IR SAKO

LIETUVOS TAIKOS ŠALININKŲ BALSAS

Š. m. birželio 24 d. Vilniuje įvyko Tarybų Lietuvos antroji taikos šalininkų konferencija. Vyriausią pranešimą padarė mokslininkas J. Matulis. Po diskusijų buvo priimta tokio turinio rezoliucija — kreipimasis į visus respublikos gyventojus:

"Mes, Tarybų Lietuvos darbininkų, kolūkiečių ir inteligentijos atstovai, susirinkę į II Respublikinę taikos šalininkų konferenciją, karštai pritariame Tarybinio taikos gynimo komiteto pareiškimui ir remiame Pasaulinės Taikos Tarybos Kolombo sesijos raginimą, kad visos vyriausybės tučtuojau nutrauktų branduolinius bandymus.

"Žmonija su didėjančiu nerimu žvelgia į ateitį. Nesuskaičiuojamos nelaimės gresia mūsų ir būsimosioms kartoms, jeigu bus toliau bandomas branduolinis ginkas.

"Visų šalių viešoji nuomonė su anksčiau neregėta energija stojo prieš šiuos bandymus. Bandymai ne tiktai sudaro grėsmę daugelio tautų gyvybei ir sveikatai, bet taip pat spartina branduolinio ginklavimosi varžybas. Jie sukelia vis nežmoniškesnių ginklo rūšių gamybą ir bandymus. Didžiuliai atominės energijos ištekliai, kurie galėtų tarnauti taikiems tikslams, žmonijos gerovei kelti, eikvojami naujų rūšių atominio ginklo gamybai.

"Visi dorieji žmonės visame pasaulyje, visi, kam rūpi žmonijos likimas, reikalauja nutraukti atominio ginklo gamybą ir jo bandymus.

"Bet tuo pačiu metu, kai Tarybų Sąjunga tvirtai ir ryžtingai kovoja už visišką ir besąlygišką branduolinio ginklo uždraudimą, už jo gamybos nutraukimą ir jo atsargų sunaikinimą, daro viską, kad, kol bus pasiektas susitarimas šiuo klausimu, pirmasis žingsnis būtų branduolinio ginklo bandymų nutraukimas, imperialistiniai grobuonys atkakliai priešinasi tam, kad būtų išspręsta ši tautoms gyvybiškai svarbi problema. Dar daugiau, atominiu ginklu jie ruošiasi apginkluoti revanšistinę Vakarų Vokietijos armiją, tą fašistinę pabaisą, kuri tiek nelaimių sukėlė Europos tautoms.

Pasaulio tautos su didžiuliu pasipiktinimu smerkia žmonijos priešų kėslus įžiebti atominį karą ir kelia savo galingą protesto balsą. Šis balsas turės būti išgirstas, ir pavojui bus užkirstas kelias. Pasaulinės Taikos Tarybos vykdomoje didžiojoje kampanijoje prieš atominių ir vandenilinių bombų bandymus dalyvauja visi, kurie nori apginti žmoniją nuo išsigimimo ir pražūties.

Tarybiniai žmonės didžiuojasi tuo, kad mūsų brangiosios valstybės vykdoma taiki politika sutampa su viso pasaulio dorųjų žmonių lūkesčiais. Mūsų liaudis ryžtingai remia Tarybinės vyriausybės pastangas neleisti sukelti atominio karo.

"Mes raginame visus be išimties Tarybų Lietuvos gyventojus aktyviai dalyvauti kilniame taikos gynimo reikale, įjungti savo balsą į viso pasaulio tautų reikalavimą nedelsiant nutrauti atominio ginklo bandymus, užtikrinti, kad atominė energija — didžiausias žmogaus genijaus atradimas — būtų naudojama ne naikinmui ir griovimui, o kūrimo ir žmonių visuomenės klestėjimo tikslams.

"Savo pasiaukojamu darbu stiprinkime savo didžiąją Tėvynę — taikos tvirtovę visame pasaulyje, ryžtingą kovotoją už taiką, už pažangą, už visų žmonių laimę.

"Būsimosios kartos su padėka prisimins tuos, kurie kritišku momentu paskyrė savo pastangas kilniai žmonijos gynimo pareigai'".

Didžiulis Lietuvos artistų pasisekimas Lenkijoj

Lietuvos artistų pasirodymai Lenkijos scenoje lietuvių kultūros dekados metu susilaukė labai šiltų Lenkijos spaudos atsiliepimų. Laikraštis **"Tybuna Liudu"** išspausdino platų straipsnį, kuriame labai teigiamai rašoma apie lietuvių dekados baigiamąjį koncertą, didžiai įvertinami Lietuvos artistai. Straipsnyje pateikiami kolektyvų ir kiekvieno solisto vertinimai.

Koncertą komp. J. **Gruodžio** kūriniu pradėjo, rašo laikraštis, Lietuvos Valstybinės filharmonijos styginis kvartetas. Kvartetas yra labai aukšto lygio, o pirmasis smuikas Eugenijus Paulauskas — stropus muzikas.

Lietuvos Valstybinio Akademinio operos ir baleto teatro solistė Elena Saulevičiūtė, kaip pažymima straipsnyje, yra nepaprastai muzikali, puikiai valdo savo gražų lyrinį sopraną. Ariją iš Pučini operos "Madam Baterflai" artistė padainavo nuostabiai.

LTSR liaudies artistas Balys Dvarionas, rašo laikraštis, tai žymiausias šiuolaikinis Lietuvos kompozitorius. Balys Dvarionas — įvairiašakis talentas. Jis pasirodė kaip dirigentas ir kaip pianistas, meistriškai paskambinęs du Čiurlionio preliudus ir ištrauką iš savo "Žiemos siuitos."

Jonas Stasiūnas padainavo arijas — Skarpijos iš operos "Toska" ir Igorio iš operos "Kunigaikštis Igoris." Laikraštis nurodo, kad jaunajam baritonui artimesnė buvo jauno bajoro daina iš Karnavičiaus operos "Gražina."

"Tikru europinio masto virtuozu pasirodė smuikininkas Aleksandras Livontas." Jo atlikti vaizdingasis Dvariono "Ant ežerėlio" ir Vieniavskio "Mazurka" buvo sutikti audringomis ovacijomis. Aukštą savo klasę artistas patvirtino bisui, sugrodamas Čaikovskio "Valsą."

Laikraštis pažymi, kad solistas Valentinas Adamkevičius su didele menine kultūra atliko arijas — iš operos "Halka" bei "Trubadūras" ir bisui lietuvių liaudies dainą.

"Publiką užburė nusipelniusių artistų Genovaitės Sabaliauskaitės ir Henriko Banio pasirodymai," rašo "Tybuna Liudu." "Don Kichote" abu solistai pademonstravo aukštą šokio meno meistriškumą, kurio lygis vertas didžiausių Europos operos-baleto scenų. Klausytojai entuziastingai sutiko Jadvygos Petraškevičiūtės padainuotą Dvariono gražiąją "Žvaigždutę." Artistė, rašoma straipsnyje, mokamai valdo savo turtingą lyrinį sopraną. Dainininkei puikiai akompanavo pianistas Ch. Potašinskas.

"Trybuna Liudu" daug vietos skiria LTSR Valstybinio nusipelniusio dainų ir šokių liaudies ansamblio, kuriam vadovauja Jonas Švedas, pasirodymui. Ansamblis, kaip pažymi laikraštis, atliko keletą numerių savo programos, imponuojančios įvairumu, spalvingumu ir glaudžiais ryšiais su gimtąja žeme.

Laikraštis rašo, jog šis meno kolektyvas gastrolių po Lenkiją metu užkariavo publikos širdis ir susilaukė aukšto spaudos įvertinimo. Akį patraukia puošnūs ansamblio rūbai, kurių spalvos saikingos ir harmoningos. Įdomūs seni liaudies instrumentai. Didelis J. Švedo nuopelnas yra tas, kad choras skamba tvirtai ir gerai. Šokių atlikimo būdas yra labai paprastas, veikiąs žiūrovą savo betarpiškumu ir nedirbtinio liaudies šokio žavumu.

Toliau laikraštis pabrėžia:

"Mergaičių 'Kepurinė,' vaikinų 'Džigūnas,' kupinas juoro 'Klumpakojis'..., nuotaikingasis 'Gaidys,' žavusis 'Lenciūgėlis' — visi šitie šokiai (tai baletmeisterio Juozo Lingio nuopelnas) iš karto pagauna publiką visų pirma savo išraiškingumu, lengvumu ir nestilizuotu paprastumu. Dainos, atliktos pritariant liaudies instrumentams skudučiams, — ar tai buvo senobinė 'Untytė,' ar Dvariono 'Piemenėliai' lietuvių liaudies instrumentų orkestrui — visiems labai patiko. Padainuotos lenkiškai 'Mažovše,' 'Gegutė' ir 'Ėjo mergelė į miškelį' sukėlė ne mažesnį entuziazmą, negu lietuvių liaudies šokiai, jei prie jų dar pridėsime 'Malūną' ir 'Pasiutpolkę'.

"Atsisveikinamasis solistų ir Lietuvos ansamblio pasirodymas,—rašo baigdama "Trybuna Liudu," — išpopuliarino lietuvių muziką ir jos kūrėjus. Tvirtai tikime, kad nuo šiol mūsų kultūriniai ryšiai nuolat stiprės." K.

Bostonas. — Čia dar tęsiasi streikas šešiuose dienraščiuose. Streiką pradėjo 300 išsiuntinėtojų-meilerių, kurie reikalauja aukštesnių algų.

LITERATURA--MENAS

JONAS KAŠKAITIS

MEMUARŲ SERIJA

Mokslo, darbo kovingi keliai

Vincas Kapsukas

Skaistų vaizdą dažnai aš pagaunu
Iš raibų mintaujiškių laikų:
Veidą atvirą, taurų ir jauną,
Lyg dvelkimą gimtųjų laukų...

Tai Mickevičius—Vincas Kapsukas,
Iš kitur išvarytas, pas mus —
Kad užbaigtų aštuntąją sukos,
Kol ministro leidimas pribus.

Rodos, pusmetį čia pasimokė —
Vėl turėjo kitur prisiglaust —
Menu veidą įgudusį tokį
Jauno vado jau tąkart brangaus!

Ir dažnai apie Vincą Kapsuką
Vis pagaudavau saują žinių,
Kai penktų revoliuc'ja pratrūko,
Sūkuriais sukilimų šaunių!

It vandens, jo visur buvo pilna—
Tarpe kumečių, tarp samdinių —
Kėlė šūkį jis perversmo kilnų —
Streiko aktų vieningų, darnių...

Tai—trimitas, tai—varpas jo šūkiai,—
Jį girdėjo anksti fabrikai...
It skalikai, žandarai įdūkę
Uodė lakstė krūvom padrikai.

Pagaliau jo suuodė nakvynę, —
Uždarytas sklandžiai kalinys,—
Bet ir čia daug kam akį pratrynė:
Jį girdėję kaiką išmanys...

Mokė kalinius, tartum Sokratas,
Mokė kameroj, mokė kieme—
Ir ne vienas išeis susipratęs,
Suskambės jo kovinga giesmė...

Pradžiugau, gavęs raštą Kapsuko —
Aplinkiniais keliais per rankas:
Tai pro grotus, pro štangas prasmuko
"Darbin. Balsas"—skaitys jį bet kas.

Plonas popierius, raštas smulkutis,—
Tai man pavesta — viską aiškiau,
Tai ir braškinau, akį išpūtęs,
Žodį žodin stebėjau, sekiau...

Piešinys smulkmeningas ir tyras,
Kaip ant delno matyt visa kas...
O slapyvardis stovi "Jaks Tyras",
Bet draugai tuoj piešėją supras.

Kol keliaudamas, Tilžėj lūkėjau,
Ta kuklutė Kapsukui talka
Buvo lyg ta saulelė piovėjui,
Nors kelionė miglota, pilka.

Jau laive sutikau vėl Kapsuką,—
Ne—žurnalą jo "Draugą"—tiėsliau,
Mano laimei pagaut pasisuko:
Susitelkęs, sužiūręs skaičiau.

Pasišventėlio kruvinas kelias...
Revoliuc'jos perkūno audra...
Bet narve aro sparnas jau kelias,
Nors spragų dar išlėkti nėra.

Jau Amerikoj godžiai stebėjau
Čia atlėkusio aro kelius,—
Paregėjau ir patį veikėją
Gaudžiau šovinius žodžių smailius!

Pūtė "Kibirkštį", prakalbas rėžė,
Kovai žadino, telkė draugus,
Klasių sąmonės gilino vėžę, —
Širdį dilgino žodis stangus!

Jo "Kova", jo "Naujoji Gadynė",
Akys pranašo, žodžių liepsna
Net ledinę atšildo krūtinę:
Ji jau ryžto daigų kupina.

Revoliuc'jos griaustinis sugriaudė:
Ir suspurdo erelio širdis,—
Jis jau veda kovon savo liaudį,
Buržuazų nagus suvaldys!

Gaudėm saujam kiekvieną žinelę,—
Barometras aukštėja ir čia,—
Lyg sparnais tave kelia ir kelia,
Rods ir tu ten nulėktum risčia!

Štai ir mano tėvynėj brangiojoj
Įsikūrė Tarybų valdžia!
Mūs vadovas Kapsukas lakioja,—
Deputatai, sargai ten ir čia...

Bet... kad duos atsigriebę buržujai —
Prieš Tarybas sukilę kad duos!
Draug su vokiečiais, zuja:
Kol gūžtas sau senas atvaduos.

Ai, kad bado ta nerimo yla!
Užburbėjo buržujų viršus, —
Liaudies priešai tie nertėja, kyla,—
Ar ilgam mūsų lūkestis žus?

Mūs' Kapsukas Maskvoj su Tarybom,—
Ten ir lūkestis mūsų, viltis,—
Tai ir laikomės taip, nesudrybom:
Lietuva vėl Tarybas matys!

Gabalėlius žinių sudaužytus
Gaudo, gaudo širdis alkana,—
Mat, raudonus Tarybinius Rytus
J.V. svaido purvais ir gana...

Pro purvų ir melų miglotyną
Susisiekiam laiškais pagaliau:
Šilti žodžiai Kapsuko ramina —
Ir pro erškėčius stumtis toliau.

Kaip balzamą, man neša paguodą
Įkvėpingi vadovo laiškai:
Rankai, plunksnai nurodymų duoda,—
Vis drąsiau raudonai — ne pilkai.

Ir laikau, kaipo turtą didžiausią,
Mielą pluoštą Kapsuko laiškų:
Ir širdis ir galva kelio klausia,—
Vėl skaitau — aišku, tikra, jauku..

It lazda kas, su pagaliu dėjo,
Draugo Vinco Kapsuko mirtis!
Mes — našlaičiai be didžio vedėjo,—
Kas mūs' gaires tiesiau nustatys?

Geg. 22, 1957

Ateinam, ateinam

Žodžiai P. ŠIRVIO
muz. V. PALTANAVIČIAUS

Ateinam, ateinam
Nuo Nemuno seno,
Nugairinti vėtrų
Rudens.
Ateinam kovoti
Už tuos, kas gyvena,
Ir tuos, kas po mūsų
Gyvens.

Mus Baltija supo
Ir laisvė mus ugdė,
Ir kliūtys nebaisios
Jauniems!
Mes viską praeisim —
Ir audrą, ir ugnį
Su meile Tėvynei,
Žmonėms.

Ateinam, ateinam
Papuošti pasaulio
Naujų darbo žygių
Dieną.
Ateinam, ateinam
Su gintaro saule,
Su gintaro jūros
Daina.

Laisvės Red. pastaba. — Ši daina buvo dainuojama masiškai Lietuvos Jaunimo festivalyje Vilniuje, kuris įvyko š. m. liepos 13—14 dd.

SENAS VINCAS

REALAUS GYVENIMO KELIU

(Tąsa)

Edis prisėdęs paaiškino jiems, kad ablava eina ant visų pietinių valstijų geležinkelių linijų, kad medvilnės plantatoriams reikia darbininkų ir kad jų kelionė labai rizikinga. Šie atsakė, jog apie tai gerai žiną, kad kaip kasmetai yra daroma, bet jie nėsą tais oželiais, kuris įšokęs į rutų darželį, nemoka išsokti. Gerai pasikalbėjus, negras vėl pastebėjo:

"Bet pasakyk, broli, kur tu tokias plunksnas sugriebei? Turėjai bedieviškus kauliukus ir radai už save durnesnį, ar nuo surūgusio pieno puodo visą smetoną nugriebei?"

"Per klaidą. . . Aš baigiau maudytis, o jis pradėjo. Paskui, per neapsižiūrėjimą, apsivilkau jo drabužiais ir nužioplinau".

Visi pradėjo juoktis, o ežiabarzdis, nepaleisdamas Edžio nuo savęs, vėl priminė: "Tai, beabejo, ir vizitinių kortelių jo kišenėse radai? Jei laimėjai, tai neužmiršk, jog esi mūsų respublikos pilietis, ir kad mes neturime tabako".

Edis išsiėmė iš kišenės porą popierinių dolerių ir vieną padavė kasieriui, kuriuo buvo išrinktas tas pats ežiabarzdis. Bet tuo tarpu kas tai riktelėjo ir jie pamatė, kad geležinkeliu atžygiuoja būrys klajūnų, o negras šuktelėjo: "Juo daugiau, tuo bus linksmiau".

"Tissss", pertraukė ežiabarzdis ir dadėjo: "Man regis, kad jie jau su bezmėnais!?"

Ir iš tikrųjų. Pulkelį iš apie aštuoneto klajūnų varėsi du geležinkelio sargai, su atremtais revolveriais į jų nugaras!

"Atimt juos!" Įsakančiai bet prilaikytu balsu, riktelėjo ežiabarzdis.

"Aš šoksiu ant sprando šitam, kraštutiniam", pasisiūlė negras.

"O aš sulamdysiu antrąjį kalėvaikį", šnibždėjo pats jauniausias vyrukas.

Tai pasakę, abudu laisvanoriai prislinko artyn uolos briaunos, pritūpė už krūmokšnių ir tarsi tigrai, net pirštus iškėtę, laukė prisiartinančių, iki gyvo kaulo jiems įsiėdusių geležnkelio sargų.

Suimtieji ėjo tylėdami, o vienas iš sargų vis kartojo: "Tankiau, tankiau — vienas, du trys — vienas, du, trys!"

Kaip tik jie atėjo ties laukiančiais, negras, tarsi tigras, užšoko sargui ant pečių, suleido pirštus jam į gerklę ir pasiglemžė po savimi. Bet antrajam nepavykus taip padaryti, susikibo už rankų ir rankų laužymu bandė vienas kitą apgalėti. Puoliko kairioji ranka laikė užpultojo dešinę ranką, kuri blaškėsi į visas puses ir šaudė iš revolverio. . . Vienok tą patį momentą suimtieji supratę, kame dalykas, nepaisydami nei zvimbiančių kulkų, puolėsi į pagalbą ir į kelias minutes nuginkluoti sargai su užmuštomis akimis, aplamdytais šonkauliais, suplotomis nosimis, ištuštintomis kišenėmis, tarsi pelų maišai, ragožiavosi į gan gilią pakalnę.

"Dabar skirstykimės, broliai", riktelėjo ežiabarzdis.

"O ne! Jau pulmanas atvažiuoja!" atsakė negras.

Tavorinis traukinys sunkiai kasėsi į kalnelį, išteptais bėgiais, lokomotyvo ratai tai sukosi ant vietos, tai vėl kabindamiesi šnikštė ir čiurksėjo: Čiuk, čiuk, čiuk-čiuk-čiuk-čiuk.

Vieni iš klajūnų sušoko ant vagonų, kurie buvo ir tušti ir pilni ir nuvažiavo. Kiti pasiskirstę po du ar tris, lipo į kalną ir skirstėsi po nugriuimusį mišką. Gi Edis, traukiniui praėjus, vėl šoko ant geležinkelio ir kaip nieko nežinodamas, pradėjo skaityti skersbalkius. Bet vienas iš jo respublikos piliečių, eidamas kalno pašone, perspėjo:

"Sergėk savo žingsnius, vaikine. Aš tavo vietoje būdamas, taip nerizikuočiau".

"Juk mane negali priskaityti prie klajūnų?"

"Aš tą irgi žinau. Bet iš tavęs jie gali apsimainydami išsukti po pustrečio dolerio iki paskutiniam centui, paskui palaikyti už geležinkelio kompanijos šnipą, kad tu šnipinėji kyšių ėmėjus ir tu gali gauti — klinkt!'.

"O ką tas 'klinkt' reiškia?"

"Ar tai tu ir to dar nežinai? 'Klinkt' reiškia ve ką: kada tu užgirsi 'klinkt', tuoj užsimanysi atsisėsti, paskui atsigulti ir užmigti".

"O paskui?"

"Paskui gausi amžiną užsiėmimą: tavo kaulai bus suvarstyti ant šniūrelių ir tu stovėsi kokio nors universiteto daktariškame skyriuje, supranti?"

Edį net šiurpas papurtė ir jis norėjo grįžti atgal, bet, atsiminęs apie anuodu sargus, kad ir jis gali būt sulaikytas ir kamantinėjamas, pagreitino savo žingsnius pirmyn. Paėjus jam apie pusę mylios kelio, su revolveriu rankoje iššoko iš krūmų sargas ir įsakančiai riktelėjo:

"Sustok ir nei iš vietos!"

"Nagi, na. . . Kas tu manai aš esu?"

"Esi prakeiktas kvailys, kad nežinai, jog geležinkelis ne vieškelis ir juomi valkiotis griežtai uždrausta!"

"Aš nesu jokis valkata, bet universiteto studentas".

"Studentas, profesorius, kunigas ar velnias, man nedaro skirtumo! Apsisuk ir marš pirmyn!"

Vaikinas apsigręžė, pradėjo eiti ir mąstyti: "Po velniais. Juk galimas daiktas, kad sutiksime jau ant geležinkelio užrėpliojusius ir anuodu sudaužytus sargus. Na, o trauk perkūne, jeigu juodu būtų pastebėję ir mane?!"

"Nežirgliok, kaip pritvinkus karvė, bet ženk vyriškai! Vienas, du, trys!"

"Ar iš tikrųjų tu mane į turgų varai?"

"Na ir ne į bažnyčią!"

"Būk vyras. Juk tu žinai, kad aš ne valkata ir nieko nepeši".

"Jeigu aš nepešiu pustrečio dolerio, tai teisėjas pęs 75 dolerius!"

"Gerai".

Abudu sutiko ir Edis išsiėmęs iš kišenės du dolerius ir 50 centų atkišo sargui.

"O ne! Padėk ant geležinkelio ir nešdinkis po velniais!"

"Tai kodėl negali paimti, kaip džentelmanas iš džentelmano?"

"Man kyšį imti nevalia ir iš to turiu spaviedotis. Kas kita, kai randu ant geležinkelio pamestus, supranti?"

Edis, padėjęs ant geležinkelio pinigus, sarkastiškai nusišypsojo, apsigrįžo ir vėl pradėjo skaityti skersbalkius. Jis ėjo greitai, kad surasti netaip stačią pakalne, nusileisti žemyn, atsisveikinti su geležinkeliu, dasigauti į valstijos vieškelį ir rodant nykštį, gauti mielaširdingą automobilistą, kad pavežintų, bet. . . Jis atsidūrė tokioje vietoje, kad vienoje pusėje geležinkelio stovėjo neužlipamas kalnas, o antroje — stati, tarsi bedugnė pakalnė. Ir vaikinas, įsibaugines, net riščia pasileido bėgti pirmyn.

Kiek pabėgėjęs, pribėgo ilgą, siaurą, aukštai iškeltą geležinkelio tiltą, kurio apačioje, tartum milžiniškas žaltys, vingiavo pilkas upeliukas. Vaikinas apsistojęs ir pasiklausęs, ar neatbėga traukinys, vėl pradėjo žingsniuoti tiltu. Bebėgdamas, truputį apšilo, o užėjus ant tilto, vėdinančiam vėjaliui pučiant, taip smagu jam pasidarė, kad jis visai sumažino savo žingsnius ir net pradėjo stoviniuoti.

Jam nepraėjus nei didesnę dalį tilto, į jo ausis atsimušė iš paskos atlekenčio greitojo pasažierinio traukinio žviegiančio švilpuko balsas! Vaikinas net pastiro, nes prasilenkti nėra kur!. .. Tačiau tuoj supratęs, kokiame pavojuje randasi, kad išnešti savo gyvastį iš viesuliškai jį besivejančios mirties nasrų, kiek spėkų turi, leidosi bėgti pirmyn.

Traukinio ratai, tarsi šimtas kūjų, tauškėjo, tiltas drebėjo, švilpukas žviegė ir jį vijosi šnybždama, geležinė, ugnimi spjaudanti mirtis. . . Kaip tik jis spėjo prabėgti tilto barjerą ir viena koja pašokti į šalį, per antrosios kojos kulnį skaudžiai sudavė lokomotyvo nosis, jis griuvo skersas ir oro traukiamas, porą kartų apsivertęs ragožiumi, išsitiesė griovyje.

Kuomet jis iš prisitrenkimo išsiblaivė, jau vienas geležinkelio sargas tampė už rankovės, o antras stovėjo šalia ir šypsojosi.

"Na, jaunas bastūne, ar jau pasilsėjai? Mes neturime laiko gaišuoti, kelkis ir einame su mumis", atsirekomandavo vienas iš sargų.

"Bet, broliai. . . Aš nesu jokis bastūnas. . . Aš. . .e. . .e. . .e ..

"Nestenėk, o daryk kas prisakyta. Mums nedaro skirtumo, kas tu esi. Tai galėsi pasiaiškinti teisėjui. . . Mes einame savo pareigas ir būtų daugiau, negu durna, mums spaviedotis. Kelkis!"

"Būkite sportai, nes aš nenoriu, kad mano tėvas sužinotų, jog buvau areštuotas. . . Žinote, ranka ranką mazgoja".

(Bus daugiau)

Hillsdale, Mich.

"DU VERTĖJAI DIRBO TEISME"

Po tokia antrašte "The Hillsdale Daily News" aprašė Jeronimo Adomaičio ir Uršulės Kalinauskienės (dipukų) teismo procedūrą dėl pasidalinimo jų nuosavybės.

Pradžioje šių metų "Vilnyje" buvo rašyta iš Coldwater, Mich., kad čion atvažiavęs dipukas nusipirko nuosavybę. Vėliau atsivežė ir dipukę. Jiems begyvenant, tarpe jų įvyko nesantaika, tas privedė juos prie teismo dėl pasidalinimo jų nuosavybės.

Adomaitis prieš teismą ir teisme sakė, kad Kalinauskienė niekuo neprisidėjusi perkant nuosavybę, perdaug nori gauti, ir tai jam būtų didelė skriauda. O Kalinauskienė sakė, kad ji atidavusi Adomačiui savo visus liekamus pinigus perkant nuosavybę ir tos nuosavybės užlaikymui.

Jų teismas Hillsdalyj vyko per dvi dienas — liepos 23 ir 24, nes buvo keblu klausimą išspręsti.

Pradžioje jų nesantaikos Kalinauskienė lyg ir kratėsi, kada ją vietos lietuviai vadino Adomaitiene, ir sakė, kad jiedu nevedę, nes ji negalinti vesti be bažnyčios, o į bažnyčią jie negalį eiti, nes Adomaičio žmona dar gyva. Bet prieš teismą ir teismo metu ji jau sakėsi, kad jiedu gyvenę kaip vedę. Matyt, ji pakeitė savo mintį, kad daugiau gauti iš jų nuosavybės. O Adomaitis sakė, kad jis nekalbinęs jos už jo tekėti, nes ir negalėjęs to daryti, kadangi jo žmona tebesanti gyva. Teisme jis rodė keletą laiškų nuo žmonos ir vaikų iš Sibiro. Vienas tų laiškų, vietoj išverstas į anglų kalbą, ir iš jo tikrai pasirodė, kad jo žmona dar gyva.

Kad daugiau teismui įrodžius, kad jiedu gyveno kaip vedę, Kalinauskienė gavo raštišką liudijimą iš namo savininkės, kur ji gyveno Chicagoje. Tame liudijime pasakyta, kad Adomaitis ateidavęs pas Kalinauskienę ir ją kalbinęs tekėti už jo. Taipgi, kad dar geriau teismą įtikint, Kalinauskienė atsinešė į teismą ir "Vilnį." Mat, "Vilnies" Nr. 10, š. m., buvo apie tuos dipukus rašyta: "Kurie su jais suėjom, manėm, kad jiedu vedę ir tą dipukę vadinom dipuko pavarde." Matomai, ji norėjo naudotis tuo "Vilnies" sakiniu. Bet, matyt, jos advokatui ir teisėjui buvo pasakyta, kad "Vilnis" yra priešreliginis ir komunistinis laikraštis.

Prieš darymą vertimo to "Vilnyje" tilpusio raštelio, Kalinauskienės žentas buvo prisiekdintas pasakyti, ar "Vilnis" yra komunistų laikraštis? Prisiekdintasis atsakė: "'Vilnis' yra kairiasparnių laikraštis." Tada tas rašinėlis, prie abiejų advokatų buvo skaitomas ir verčiamas į anglų kalbą. Abu advokatai sutiko ir pasakė teisėjui, kad tas rašinėlis yra mažos vertės šiame klausime. Tada teisėjas tą rašinėlį atmetė kaip bevertį.

Kada buvo perskaitytas Adomaitienės laiškas iš Sibiro, Kalinauskienės advokatas klausinėjo Adomaitį, kodėl jis vienas bėgo į Vokietiją? Adomaitis atsakė: "Moteris sirgo ir rusų frontas užėjo." Paklaustas, ar nebuvo galima jam pasilikti su šeima, jis atsakė: "Nebuvo galima, nes jau namai degė." Paklaustas, ar jo namas degė, atsakė: "Ne, bet kaimynų namai degė." Advokatas baigdamas klausimus paklausė: "Ar išbėgdamas pabučiavai moterį ir vaikus?" Atsakė: "Taip."

Tie Adomaičio atsakinėjimai sudarė teisme išvadą. Jeigu Adomaičio moteris ir vaikai išliko gyvi, tai gal ir jis būtų išlikęs, jeigu būtų pasilikęs su šeima. Bet teismo pertraukoje iš pasikalbėjimų pasirodė, kad Adomaitis buvęs Smetonos valdžios viršininkėlis, todėl bijojęs pasilikti su rusais. Bet teisme jis to nesakė.

Pabaigus liudininkų ir kaltininkų klausinėjimus, abiejų pusių advokatai pareiškė savo mintį ir teisėjas C. O. Arch pasakė, kad jis padarys nuosprendį tuo klausimu už kelių dienų. Ir pabaigoje liepos jis padarė nuosprendį, kad Kalinauskienė turi gauti iš Adomaičio arti pusę nuosavybės pinigais, o Adomaičiui pasilieka nuosavybė.

Ar tuo viskas užsibaigs, girdėsime ateityje. *L. U.*

Besimokindama vairuoti įvažiavo į ežerą

Newark, N. J., gyventoja Mrs T. Langone buvo ketvirtu kartu išvažiavusi pasimokinti vairuoti, bet bevairuodama automobilį prarado kontrolę ir įvažiavo Branch Brook Park ežero 8 pėdų gilumon. Policija ištraukė automobilį ir jame esančias moterį su dukra, kuri ją mokino kaip vairuoti auto.

Atostogaudamas mirė ežere

Brooklynietis Robert Sasso buvo nuvykęs atostogas praleisti prie Wallenpaupeck ežero, arti Hawley, Pa. Besimaudydamas ežere jis gavo širdies ataką ir ant vietos pasimirė.

Labiausiai patikima firma siuntimui paketų į Sovietų Sąjungą, Latviją, Lietuvą, Ukrainą su apmokėtu muitu ir garantuotu pristatymu, yra

PARCELS TO RUSSIA, INC.,
1530 Bedford Ave., Brooklyn 16, N. Y.

Mūsų firma taip suorganizuota, kad kiekvienas siuntinys yra išsiunčiamas į 2-3 dienas ir pristatomas į 6-8 savaites. Paketai oro keliu pristatomi į 8-10 dienų.

Jūs galite pasiųsti naujus arba naudotus drabužius, maisto produktus, visokių rūšių vaistus, siuvamas mašinas, akordionus ir kitką.

Mes garantuojame grąžinamąsias kvitas su priėmėjo parašu. Mūsų firma atdara kasdien, įskaitant sekmadienius, nuo 9:00 A. M. iki 6:00 P. M. Šeštadieniais nuo 9:00 A. M. iki 4:00 P. M.

Mūsų Telefonai: IN. 7-7272 ir IN. 7-6465

MŪSŲ SKYRIAI:

NEW YORK CITY
78 Second Ave.
New York 3, N. Y.
ORchard 4-1540

DETROIT
11601 Jos. Campau Ave.
Detroit 12, Mich.
TOwnsend 8-0298

HARTFORD
651 Albany Ave.
Hartford, Conn.
Chapel 7-5164

PHILADELPHIA
832 North 7th St.
Philadelphia 23, Pa.
WA. 3-1747

CHICAGO
3741 W. 26th St.
Chicago 23, Ill.

NEWARK
263 Market St.
Newark, N. J.
Market 2-6937

LOS ANGELES
121 So. Vermont St.
Los Angeles, Calif.
DUnkirk 5-6550

Mes esame autorizuoti per INTOURIST organizuoti išvykas dėl paskirų asmenų ir grupių iš Jungtinių Valstijų į Sovietų Sąjungą. Jei jūs norėtumėt aplankyti Sovietų Sąjungą, kreipkitės į mus.

PARCELS TO RUSSIA, INC.
1530 Bedford Ave., Brooklyn 16, N. Y.
Telefonai: IN. 7-7272 ir IN. 7-6465

MATTHEW A. BUYUS
(BUYAUSKAS)
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
426 Lafayette St.
Newark 5, N. J.
MArket 2-5172

Registered or Graduate Nurses

For fully equipped 58 hospitals in NE Saskatchewan. 3 doctors on staff. Rooms available in modern residence. 21 days holidays annually, plus statutory holidays, sick leave and other benefits. Salary: $255.00 to $280.00 gross. $5.50 increments every 6 months until moximum is reoched. Non-registered graduates $20.00 per month less. Town of 1,200 population, served by 2 railroads, 2 highways, bus service to Saskatoon, besides other services available in the area.

Applications to be directed to Miss L. M. Peltier, RN, Supt. of Nurses

Wadena Union Hospital
Wadena, Saskatchewan, Canada

Geros Žinios Dovanų Siuntimui

įvairių rūšių rūbus, vartotus ir naujus, medžiagas ir maistą.
Taip pat galite siųsti visokius vaistus.

PRISTATYMAS GARANTUOTAS
Per visiems žinomą

WE 3-8491 WE 4-7838

ROUND THE WORLD TOURISTS
vienintelį atstovą Pacifiko pakrašty.
384 No. Fairfax Ave., Los Angeles 36, Calif.
Jūs galite siųsti savo artimiesiems į Lietuvą

Kas Skaito ir Rašo Duonos Neprašo

Tai išmintingas posakis, kuris yra taip senas, kaip senas yra pats raštas. Kas to posakio laikosi niekad nesigaili. Skaitykite šias knygas:

Amerikos Demokratijos Steigėjai

Skaitykite ją! Susipažinkite su pagrindiniais įstatymais.

Joje rasite Jungtinių Valstijų Konstituciją su svarbiaisiais pataisymais. Atvaizdos žymiausių kovotojų už nepriklausomybę. Puslapių 320, kaina $2.00. DABAR TIK $1.50.

Lietuvių Tautos Atbudimo Pionieriai

Trumpos biografijos žymiausių Lietuvos patriotų. Parašė Dr. A. Petrika, puslapių 320, kaina $1.50. DABAR TIK $1.

Popiežiai ir Lietuvių Tauta

Tai rinkinys faktų, kuriuos privalo žinoti kiekvienas lietuvis. Parašė Prof. Pakarklis, puslapių 320, kaina $1.50, DABAR TIK $1.00.

Žmogus ir Mašina

Puikus rinkinys faktų apie išradimus, su įdomiais paveikslais, sutaisė Dr. J. J. Kaškiaučius. Puslapių 240, kaina $1.50, DABAR TIK $1.00.

ŠLIUPTARNIAI

Amerikos lietuvių tautinio ir kultūrinio atgimimo laikų istorinis romanas. Parašė Algirdas Margeris. Knyga 652 puslapių. Kaina $5.00: Dabar tik $4.00.

Kelias į Laimę

Tik skaitydamas ją sužinosi kaip įspudinga, kai nekartą giliai atsidusdamas nubrauksi ašaras nuo savo blakstienų. Parašė Rojus Mizara, puslapių 368, kaina $1.50, DABAR TIK $1.00.

LIETUVIŲ KALBOS ŽODYNAS

Kiekvieno kultūringo lietuvio namų knygyne turi būti šis žodynas. Rašyboje ar gyvo žodžio kalboje jame rasite patikrinimą. Tai yra mokytojas jūsų namuose. KAINA $5.50.

Laisvė
110-12 Atlantic Ave., Richmond Hill 19, N. Y.

New Yorko ir Apielinkės Žinios

K. Sinkevičiūtė-Lietuvaitė

Jau per praeitus trejus metus girdėjosi, jog Lietuvaitė serga. Bet vėlesniu laiku pradėjo dažniau žinios pasikartoti apie jos sveikatos sujrimą. Neatidėliojant priverstas aplankyti ją.

Jos gyvenimo vietelė šimtas mailių nuo New Yorko, ant dešiniojo kranto Hudson upės, kur jai saulė šviečia nuo ankstaus ryto iki vėlaus popiečio. Žalias ir didelis kalnas link žiemvakarių, kas jos bakužėlę pakalnėje apsaugoja nuo šiurkščių žiemos vėjų.

Paėjęs nuo vieškelio pakalnėn apie porą šimtų pėdų, randi rūpestingai aptvertą sklypelį žemės, kur randasi mažas kotedžius, maža, šviesiai dažyta bakužėlė, paskendus stebėtinos trašos gėlyne, daržovėse ir vaismedžiuose— obelys, griūšės, persikai..., dar ir uogynas — tos apdainuotos avietėlės.

Kas čia, rojelis? Taip, tai miniatūrinis rojelis. Kogi čia daugiau reikia? Toks grožis trašiųjų įvairiaspalvių gėlių, tokia gausybė daržovių, toks stebėtinas kiekis vaisių ant medžių. Tokis aplink gamtos grožis — kūnui ir sielai komfortą teikiantis. Lyg pats neišmanėlis galėtų ko geresnio ieškoti... O jeigu iš lauko taip, tai viduje irgi turi būt gražu ir malonu...

Beldi į duris. Bet kaip ir susigėsti, juk ji serga, atsimeni, juk ji nebe ta, kuri galėjo, kaip žuvis plaukti, ir kaip strėna per ravą šokti. Eini vidun. Baltai, šviežiai maliavota virtuvėlė, švarutėlė klijonkė grindim, nuo kurių net valgyt galėtum, ir reikalingi virtuvės įrengimai — baltas stalelis, baltas mechaniuotas šaldytuvas, indų plovimui dubenėlis ir pora krėslų. Pasitenkinimą teikiantis reginys.

"Eikš, eikš čia, kas čia, meldžiu," išsigirsta moteriškės balselis, kaip iš po žemių. Eini kitan kambarėlin.

Koks širdį veriantis reginys! Kampe lova, pridėta švarių pagalvių ir užklodų. Vienas galas daug aukštesnis už kitą. Žemutiniame gale lovos, iš po užklodų, matosi šypsantis rudas, mažas veidelis, prie smakro dvi saulės nudegintos liesos rankutės ir ant galvos žilų plaukų kuokštelis. Ir čia ji viena — ligonis ant ligonių. Greitoji pagalba čia prisišaukti jau neįmanoma. Artimiausias susiedas apie už poros šimtų pėdų nuo jos stubelės. Sykį bėdoje bandė langą daužti, bet nieko negalėjo prisišaukti.

Tokiam ligoniui reikia nuolatinės atidos, arba pagalbos, o ne tik kada gali prisišaukti ką iš už varsto, arba mailios. Kol kas tave atsimins, tu ir dingęs. Bet čia ne Tarybinė Lietuva, kur medicina, gydymas ir ligoninės veltui, veltui ir bejėgėliams priežiūra. Čia reikia pinigų, už ką gali gauti visokeriopą pagalbą, geriausius daktarus ir priežiūrą — ligonines ir poilsio namus.

Keli metai atgal pasireiškė jai rimta liga. Daktaras išpiovė savišvaros organą ir nusuko kitur, "kur nereikia", kaip ji sako. Tas žymiai apsunkino kūno veiklą, aišku, sumažino galimybę darytis sau normalį pragyvenimą.

Nuo tada prasidėjo santaupų dranežas. Daktaras po daktaro, nes prasidėjo kitos kūno komplikacijos. Daktarai juk čia nesimokino kieno gydymui, ale dėl pasidarymo duonos ir druskos — ima pinigus iš tavęs saujomis. O kad tu jų nebeturi, tai — tai žinokis. Taigi ji jų ir nebeturi — ligos juos suėdė...

Gal dėl tokios kraštutinės operacijos, jos viduriai nupuolė apie porą colių, apsunkindami žemutines dalis kūno, užgniaužiant net ten kai kur kraujo cirkuliaciją. Nuo to pradėjo kojos prarasti jausmą. Vienos ji beveik jau nebejaučia, o kita irgi prie to eina.

Taigi, va, ji dabar bando gydytis tą vidurių nukritimą pati. Susidarė lovos patalus taip, kad jos kojos būt daug aukščiau, idant viduriai vėl slinktų atgal vieton, pagelbint kiek ir susivaržymais. Gal tas jai kiek ir pagelbėtų, jeigu nereikėtų keltis karts nuo karto triūsai, pasigaminti valgį, apsišvarinti, lazdelėmis siremiant.

Jos padėtis jau atsidūrė "Welfare" įstaigon, viešos pagalbos įstaigon. Ta pagalba ji nuo dabar ir turės pasitenkinti. Kokią pagalbą ta įstaiga teiks, tai ateitis parodys.

Gaila, labai gaila moteries, kuri tiek daug davė dėl visuomenės labo — dėl darbininkų labo — kada turėjo ir galėjo. Gaila ir rašytojos— poetės, kurį pagražindavo lietuvių darbininkų spaudą. Gaila ir jos išsilavinimo, kurio ji dabar tiek daug turi, kuriuo ji dabar senatvėje galėtų tiek daug pasinaudoti.

A. Gilmanas

Chicago, Ill.

Turėsime daug svečių

Iš gautų laiškų ir pranešimų apie platinimą Vilnies rudeninio pikniko bilietų, galima spręsti, jog turėsime daug svečių iš tolimų ir artimų kolonijų.

Kaip žinia, mūsų rudeninis piknikas įvyks rugsėjo 1 d., prieš pat Darbo Dieną. Santa Fe parke, Hinsdale, Ill. Vieta jau daugeliui žinoma, nes kelintas Vilnies piknikas ten įvyksta. Gal kiek sunkiau surasti bus svečiams, bet platesnis kelrodis yra skelbime.

Turėsime puikią menišką programą, kurią pildys net keturi chorai. Taipgi tikimasi turėti svečių, kurie pasakys kalbas. Bus ir daugiau pramatnybių, bet apie jas kitą kartą.

Vilnies direktorių taryba dar turės specialų vieną posėdį prisirengimui prie minėto pikniko. Posėdis įvyks rugpiūčio 20 d. Šiame posėdyje jau bus numatyta iš kokių kokių kolonijų turėsime svečių ir dėl kiek daug maž reikės paruošti maisto. Beje, teko nugirsti, kad mūsų darbščiosios roselandietės rengiasi prie ko tai tokio naujesnio pavaišinimui svečių.

Lauksime ne tik vietinių, bet ir iš tolimesnių kolonijų svečių ir viešnių šiame rudeniniame Vilnies piknike.

V. Vasys

GAISRE SUDEGĖ MOTERIS

Newark, N. J., gyventojos Mrs. Julia Masters apartmente kilus gaisrui ji sudegė iki mirties. Kiti to namo gyventojai spėjo iš gaisro išbėgti.

PARCELS TO RUSSIA INC.

Labiausiai patikima firma pasiuntimui paketų į Sovietų Sąjungą, Latviją, Lietuvą, Estiją, Ukrainą ir kitur, informuoja Newarko žmones, kad per didelį visuomenės reikalavimą **jie atidarė savo skyriaus ofisą Newarke** po manadžmenttu Messrs. ROMAN & VARISH, po antrašu:

263 MARKET STREET, NEWARK, N. J.
Telefonas Market 2-6937

PARCELS TO RUSSIA, INC.
1530 Bedford Ave., Brooklyn 16, N. Y.
Telefonai: IN. 7-7272 ir IN. 7-6465

LIETUVIŲ TARPE

Pirmas rudeninis salėje parengimas

Sekmadienį, rugsėjo 29, Liberty Auditorijoje bus perstatyta graži operetė. Tai bus pirmas rudeninis salėje parengimas.

Galima visus užtikrinti, kad tai bus gražus ir linksmas popietis. Geri vaidylos suvaidins operetę iš Lietuvos žmonių gyvenimo. Dainos žavėjančios ir pats veikalas malonus kiekvienam pamatyti.

Patartina visiems dailės mylėtojams tą dieną pasižymėti, niekur kitur neišvykti, bet dalyvauti Liberty Auditorijoje. Pradžia 4 val. po pietų.

Dailės mylėtojas

SERGA

A. Mačiutienei operacija pavykusi

Antanina Mačiutienė, nesijausdama gerai, nusprendė pasiduoti ligoninėn dėl operacijos. Operacija jau išpildyta ir ligonė jaučiasi neblogai. Už poros savaičių jau mano grįžti namo.

Apie ligonės padėtį ir operacijos priežastį galės sužinoti atsilankydami pas ja. Ji randasi University Hospitalyje, 2nd Ave. ir 20th St., New Yorke, rūmas 489 (4-tame aukštyje). Lankymo valandos dieną nuo 1 iki 2 po pietų ir nuo 7 iki 8 val. vakare. Sekmadieniais nuo 2 ik 3 val. po piet.

Šią žinią pridavė Juozo Mačiutos kaimynas.

Kasmočiūtės didžioji diena rugp. 31-ą

Alma Kasmočius išeina už vyro, Jerry Shanahan. Santuokos apeigos įvyks rugpiūčio 31-ą, St. Aloysius bažnyčioje Middle Neck Rd., Great Neck, 3 val. Po apeigų pietūs abiejų šeimų artimiausiems įvyks savoje salėje, 91 Steamboat Rd.

Ruošdamosi savo didžiajai dienai ji norėjo greta savęs ir artimiausiųjų šeimos asmenų turėti ir visus savo draugus. Bet jų tiek daug — pasirodė neįmanoma sutalpinti prie pietų stalo. Alma surado kitą išeitį:

Draugus ir pažįstamus ji priims sodelyje. Kviečia užeiti bile laiku tarp 7 ir 10 val. vakaro. Visus atėjusius palinkėti jai laimės Alma pavaišins gėrimais. Prašo nelaukti laiškų, šį pranešimą spaudoje paskaityti užkvietėju.

Žinoma, draugų sodelyje priėmimas galės įvykti tiktai tada, jeigu tuo laiku nebus lietaus. Alma laukia giedrios dienos ir malonaus su visais pasimatymo.

Manau, kad labai daug žmonių pasinaudos šia proga paspausti dešinę tai maloniai ir visuomeniškų nuotaikų merginai.

Alma nuo pat kūdikystės dalyvauja tarp žmonių. Jaunam ar senam ji turi skaidrią šypsą ir prielankų žodį. Yra talentinga ir darbšti, išsimokslinusi profesionalė. Bet greatneckiečiai ir apylinkės gyventojai ypatingai šiltai visuomet tebeatsimena tą jaunutę mergaičiukę, kai ji, dar mokinės suole tebesėdėdama vadovavo vietinį lietuvių chorą, kad vaikinams chorvedžiams išėjus nukovoti fašistinį mūsų šalies ir viso pasaulio priešą choras nenukentėtų.

Almai linkime daug laimės!

S.

Jei jūs norite parduoti namą ar biznį, paskelbkite Laisvėje, parduosite greit. Už paskelbimą kaina žema.

Šio šeštadienio vakarą visi būkim Liberty Auditorijoj

Newyorkiečių pramoga apvainikavimui sėkmingai išvesto vajaus sukėlimui Laisvei $10,000 įvyks šeštadienį, rugpiūčio-Aug. 17 dieną. Valgiai bus duodami 6-tą valandą vakare. Po užkandžių bus pranešimas apie Laisvės padėtį.

Kviečiame visus atsilankyti ir prašome būti laiku.

Šis pokylis bus Liberty Auditorijoje, 110-06 Atlantic Ave., Richmond Hill, New York.

New Yorko spaudoje

Gyventojai raginami protestuot Wagneriui

"Daily Worker" vedamajame straipsnyje sako, kad miesto taryba jau pakankamai ilgai atidėliojo anti-diskriminacinio įstatymo priėmimą. Laikraštis turi omenyje Brown-Isaacs-Sharkey bilių, kuris draustų privatinių namų savininkams diskriminuoti nuomojant rasistiniais sumetimais.

"Daily Worker" sako, kad atsakomybė už to įstatymo priėmimo atidėliojimą vyriausiai krinta ant majoro Wagnerio. Tiesa, po to, kai miesto tarybos narys Isaacs viešai pakritikavo Wagnerį, padarė pareiškimą, kad įstatymo nereikia atidėlioti, bet pareiškimas yra vienas dalykas, o kitas dalykas būtų aktyviau paremti tuos miesto tarybos narius, kurie nori įstatymą pravesti. To Wagneris ir jo administracija vis nedaro.

"Daily Worker" ragino visus pažangius žmones rašyti majorui Wagneriui, reikalaujant iš jo, kad jis aktyviau stotų už įstatymą, taipgi rašyti miesto tarybos nariui Treulichui, kuris yra gerbūvio komisijos pirmininku ir nuo kurio žymiai priklauso įstatymo likimas.

Norman Thomas norįs užstoti Mil. Džilasą

"Herald-Tribune" atspausdino viešą laišką nuo socialistų lyderio Norman Thomaso. Thomas tame laiške kalba apie Milovaną Džilasą (Djilas), kuris kalinamas Jugoslavijoje.

Thomas sako, kad Tito komunizmas jam, Thomasui, yra žymiai labiau priimtinas, negu komunizmas, kuris viešpatauja Tarybų Sąjungoje, vienok Tito vis vien yra, sako jis, diktatorius. Jeigu ne, jis nekalintų tokio "demokratinio socialisto" kaip Džilaso...

Norman Thomas sakosi gavęs žinių, kad Džilaso sveikata menka ir ji gali dar labiau sumenkėti, jeigu Džilasui teks praleisti kalėjime dar vieną žiemą. Thomas todėl ragina savo bendraminčius rašyti protesto laiškus Jugoslavijos ambasadoriui Amerikoje Matesui ir reikalauti, kad Džilas būtų paleistas iš kalėjimo.

"Times" apie rinkimu rezultatus Guianoje

"Times" vedamajame straipsnyje komentuoja apie rinkimų rezultatus Guianoje. Tas laikraštis, žinoma, apgailestauja faktą, kad kairi Liaudies progresyvė partija (PPP) laimėjo rinkimus, bet pripažįsta, kad rinkimai buvo demokratiniai ir Guianos žmonės tikrai parodė savo pasitikėjimą PPP ir jos lyderiu Jaganu.

Bet, visgi, sako "Times", jeigu gali iškilti pavojus, kad Guiana eina link komunizmo, britai turės ką nors daryti. Esą "Jeigu prisieis apsaugoti Guianos žmones nuo pasiutimo pasiduoti kairiam totalitarizmui, tas bus padaryta..."

Kitaip sakant, Guianos žmonės išrinko kairiečius, bet jie nežino, ką daro, jie durni, ir britiški valdovai turi juos apsaugoti nuo jų pačių kvailumo...

"Times" labai dažnai sako, kad "jokioje šalyje komunistai neatėjo prie valdžios vairo per demokratinius rinkimus". Tai, žinoma, ginčytinas teigimas, bet jeigu taip ir būtų, "Timesui" dabar galima būtų pasakyti:

"O štai dabar, kuomet žmonės nubalsavo Guianoje per rinkimus, kuriuos ir jūs vadinate demokratiniais, uždėti kairią valdžią, jūs faktinai reikalaujate, kad nedemokratinėmis priemonėmis tas būtų neprileista..."

Sastroamidjojo jau New Yorke

New Yorkan atvyko žymus asmuo iš Indonezijos — Ali Sastroamidjojo, du kart buvęs savo šalies premjeras. Sastroamidjojo (išsitaria Sastroamidžožo) bus pastoviu Indonezijos vadovu Jungtinėse Tautose ir jis pastoviai gyvens New Yorke.

Jo buvimas New Yorke yra faktorius, kuris paliečia visas Azijos-Afrikos šalių delegacijas. Manoma, kad jis taps įtakingiausiu asmeniu tame bloke ir New Yorko Azijos-Afrikos diplomatijos ir konsularinių pareigūnų tarpe.

Iki neseniai tą rolę vaidino Indijos delegatas Krišna Menonas, bet jis dabar atšauktas ir eina Indijos apgynos reikalų ministro pareigas.

Televizija
JOHNNY LUCCI
Dabar Turime
ADMIRAL, DU MONT, EMERSON, GE, MAGNAVOX, PHILCO, ZENITH, HI-FI PHONOS
810 FOREST AVENUE
Kamp. Broadway
W. Brighton, Staten Island, N. Y.
Pirkite Dabar. Sutaupysite.
Patikrinkite.
GI. 8-1515

Hiss dabar turi neblogą darbą

Vietinė spauda sako, kad Alger Hiss dabar turi neblogą darbą — jis dirba vienoje šukų įmonėje kaip vice direktorius ir uždirba $12,000 į metus, tai yra, apie $250 į savaitę.

Hiss, kaip žinia, tai tas buvęs aukštas diplomatas, kuris paskui sėdėjo kelis metus kalėjime, nuteistas už melavimą teisme. Kaltinimas buvo, kad jis šnipas. Vėliau parašytoje knygoje Hiss kaltinimus paneigė ir iki šiol teigia, kad jis buvo nekaltas.

Per nekurį laiką Hissai pragyveno iš visai menkutės algos, kurią Hissienė gavo kaip meno galerijos prižiūrėtoja. Paskui virš minima kompanija, Feathercombs, Inc., jį pasamdė kaip raštinės darbininką už $100 per savaitę. Bet Hiss parodė tiek sugabumo, sako tos kompanijos savininkai, kad jo alga laipsniškai tapo pakelta iki $250 į savaitę ir dabar jis padarytas vice-direktorium...

Atsinaujindamas prenumeratą pridėk vieną kitą doleriuką Laisvės paramai.

Po miestą pasidairius

Jaunuolis numirė nuo "Azijos influenzos"

Roosevelt ligoninėje New Yorke mirė graikas studentas Nicholas Memmos, 17 metų jaunuolis. Jis sirgo taip vadinama "azijatiška influenza". Jis—vienas 200 keleivių, kurie atplaukė laivu 'Arosa Sky'. Dauguma jų buvo susirgę influenza vienokioje ar kitokioje formoje.

—:—

Penkių blokų kelionė kainavo $1,000

Brooklynietis biznierius Richard Bovino, važiuodamas automobiliu į savo krautuvę, buvo kelyje sulaikytas trijų vyrų, kurie atėmė iš jo $1,000 ir išmetę jį ant šaligatvio nuvažiavo. Už kelių blokų buvo rastas tuščias jo automobilis. Taigi, pavažiavęs tik 5 blokus Bovino prarado $1,000.

—:—

POLICISTAS NUSIŽUDĖ

John McDonald, turėjęs garbės ženklą už tarnyboje atsižymėjimą, buvo sugautas plėšininkavime, tai vietoj stoti teisman nusišovė Van Cortlandt Parke.

—:—

Gražuolė bandė nusižudyti

Tally Richard, 1952 metais laimėjusi gražuolių kontestą, bandė nuodingomis pilėmis nusinuodyti. Nuvešta ligoninėn gydoma. Buvo palikusi raštelį, kad nebenorinti toliau taip gyventi.

—:—

VALČIAI APVIRTUS DU PRIGĖRĖ

Little Neck Bay valčiai apvirtus prigėrė John Gatto, 10 m. amžiaus, ir jį gelbėjęs George Rignauld, 16 metų amžiaus.

—:—

Taryba priėmė teatrų taksų bilių

Miesto taryba vienbalsiai priėmė teatrų taksų bilių, kuris atšaukia 5 procentų taksus žemiau 90 centų įžangos. Dabar bus mokami 5 procentų taksai tik už 90 centų ar daugiau įžangos.

—:—

UŽSIMUSĖ DARBE

Hammond Ironworks, Woodbridge, N. J., darbininkas Charles McWhirter nukrito nuo 80 pėdų aukščio aliejinio tanko ir užsimušė, o jo partneris Charles Zekas krisdamas sunkiai susižeidė. Zekas čia buvo atvykęs dirbti iš Dallas, Texas.

—:—

Išviliojęs iš tūlų vengrų tūkstančius dolerių

Brooklynietis Isidor Mandel kaltinamas 1953 ir 1954 metais išviliojimu tūkstančių dolerių iš 43 vengrų, kuriems jis buvo pažadėjęs iš Vengrijos partraukti jų gimines, bet kurių jis nei nebandęs partraukti.

—:—

Gaisras švaikė 20 šeimų

Viename N. Y. apartmente kilus gaisrui nakties metu, 20 šeimų naktiniuose drabužiuose buvo priversti išbėgti ant gatvės.

TEATRUOSE

Pradedant šios savaitės pabaiga, Central Parke, prie Belvedere Tower (maždaug prie 80-os gatvės ir Central Park West) bus perstatomas "Macbeth", po atviru dangumi — tas Šekspyro veikalas bus perstatomas kas vakarą, pradedant pusė po aštuntos. Įėjimas laisvas. Letui lijant perstatymų nebus.

HELP WANTED MALE

Prie Medžio Vyrai
Prie Stalo ir Mašinos
SHAW MFG. CORP.
1 Tiffany Pl., B'klyn.
UL. 5-7000
(158-160)

Reikalingi pirmos klasės operatoriai ant Brown & Sharpe automatiškų mašinų. Taipgi 2 drill press ir production operatoriai. Patyrimas ne būtinai reikalingas. Bernhardt Screw Machine Production Co., Inc., 1835 Highland Avenue, New Hyde Park, L. I., tel. GEneral 7-3441.
(158-160)

ODOS DARBININKAI
Taipgi užbaigėjai. Patyrę. Prie geros rūšies medžiagos—vyrų sporto drabužiai. Turi būti kriaučiai. Nuolatinis darbas, gera alga.
JOHN COBB, INC.
41 W. 56th St., N. Y. CI. 5-1779.
(159-163)

MODELIŲ DARBININKAI IŠ MEDŽIO
P. & S. PATTERN CO.
4573 White Plains Rd., Bronx
FA. 4-7659.
(159-160)

HELP WANTED—FEMALE

OPERATORĖS. Prie siuvamųjų mašinų. $60-$70 į savaitę. Zig-Zaggers. Geras nuolatinis darbas.
LUVLEE LOOK
88 University Pl., N. Y. C.
Watkins 4-5252.
(159-161)

OPERATORĖS (20)
Prie siuvamųjų mašinų, paprastas siuvimas. Palitai ir sporto drabužiai. Nuo kavalkų darbas. 35 val. savaitė.
KAEVE SPORTSWEAR
22-25 119 St., College Pt.
(159-163)

TRUCKS

Tractor. 1951 m. International model No. L185. Attached to a Fruehauf 20 foot trailer, in A-1 condition. Only 65,000 miles on this unit, private owner selling reasonable. East Paterson, N. J. Fairlawn 6-4930.
(156-162)

MISC. ADS

BROWNING truck crane, 10 wheel tandem drive, $5,900; also Koehring shovel and back hoe, half-yrd., '49 model 205; $4,250. Both very good condition. Private owner, many yrs. of exc. service. Ind. or both. Massapequa Park, L. I. PY. 8-4264
(151-160)

BUSINESS OPPORTUNITIES

Su Nuostolu! Šaltos Košės biznis. Lotas pasistatymui 80 mašinų. Bronx vieta. Įsteigta 3 metai. Ilgas lease, žema renda. Metinė įeiga tarp $16-17 tūks. Taigi puiki proga pasidaryti pragyvenimą. Nori $3,000. RA. 6-1705. RA. 8-1289.
(159-161)

Boat Yard. City Island. 193'x365'; under water rights 193'x400'. 2 apts.; 40x100 steel shop insulated, heated, wired. Steel locker building 25 x 104; dock, 5 floats, beach. Owner leaving town. Must be seen! $85,000; half cash. Ed Hauptner, City Island 8-1480 or 1817.

REAL ESTATE

ROCKVILLE CENTRE
Graži apylinkė, 2 blokai į mokyklą. 7 rūmai, 2½ vonios. Erdvingas colonial namas, skalinis stogas. Gražios žemės 80'x100'. 26' salionas, ugniavietė, lentynos knygoms. Didelis valgymo kambarys, virtuvėje naujas GE dubeltavas pečius. 30' eglinėmis sienomis skaitymo kambarys, 3 miegrūmiai, sklepas, žaislams kambarys, prijungtas garadžius. Aluminiai apsaugoti langai, sietai. Naujai ištaisyta, tuoj užimama. $29,500. Privatiškas sav. RO. 4-5502.

STREIKAS PALIETĖ 10,000 DARBININKŲ

Long Island karpenterių unija paskelbė streiką, kuris palietė 10,000 namų statybos darbininkų; daugiausia ligoninių, dirbtuvių, bažnyčių ir mokyklų statyba sulaikyta. Jeigu toliau streikas pasitęs, tai liks be darbo dar 20,000 darbininkų.

Daugiau įvairių parengimų Laisvės naudai.

Atsiveskite Visą Šeimą
Jeigu jūs pageidaujate gero steako, namie gamintų valgių, itališko valgio, tai pamėginkite
NICKIE GERARD'S STEAK HOUSE
31-01 34th Ave., Astoria.
Specialus degintas sirloin steak, salad, onion rings, bulvių už $2.50. Maloni atmosfera, oru vėdinama. RA. 8-9447.